

Către: Senatului României

Subiect:

Critici și solicitare de respingere pentru propunerea legislativă:

[B1/2026](#)¹

Propunere legislativă pentru instituirea anului 2026 - Anul Statelor Unite ale Americii în România

[AUR-100 %]

Stimați Senatori,

În forma actuală, proiectul combină o declarație simbolică (art. 1) cu obligații administrative și media insuficient determinate (art. 2), fără fundamentare de impact conform cerințelor legale și fără protecții explicite privind finanțarea și independența editorială.

Din perspectiva riscurilor economice și sociale, aceasta este combinația clasică ce maximizează discreția, minimizează responsabilitatea și creează spațiu pentru beneficii private indirecte din bani publici și din resurse instituționale.

Astfel adoptarea acestui proiect în forma actuală presupune crearea unui **cadru de cheltuire și comunicare fără control, drept pentru care vă solicit să respingeți proiectul de lege în forma actuală**

1. Critica de principiu: proiectul nu reglementează propriu-zis o conduită juridică determinată, ci creează o etichetă simbolică cu obligații administrative difuze

Proiectul instituie „anul 2026 ca Anul Statelor Unite ale Americii în România” (art. 1) și, în art. 2, introduce o serie de obligații foarte larg formulate pentru autorități publice și pentru SRR/SRTV, fără să definească un cadru de guvernanță, de coordonare, de finanțare și de responsabilitate pentru implementare.

În termeni de tehnică legislativă, această abordare creează o normă „programatică” cu efecte materiale potențial semnificative, dar cu conținut juridic insuficient determinat, ceea ce favorizează interpretări divergente și practici administrative neunitare.

Legea nr. 24/2000 cere ca proiectul de act normativ să instituie reguli „necesare, suficiente și posibile”, fundamentate, iar textul să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără pasaje echivoce.

Consecința practică este că o asemenea „lege-cadru de evenimente” poate funcționa ca o umbrelă de legitimare pentru cheltuieli, contractări și comunicare publică, fără parametri clari de performanță și fără control ex ante asupra eficienței (adică fără să fie clar ce se cumpără, pentru ce obiectiv măsurabil și cu ce rezultat social/economic).

2. Critici de tehnică legislativă: formulări eronate, neclare sau improprii, care afectează previzibilitatea și aplicabilitatea

Dincolo de aspectul formal, calitatea normei este minimă și riscul ca „sprijinul material și logistic” să fie interpretat arbitrar (de exemplu, un primar poate considera că sprijinul logistic înseamnă punerea la dispoziție a personalului și a spațiilor, altul poate considera că include contractarea de servicii de eveniment, cazare, transport, catering, promovare).

Totodată, art. 2 alin. (2) lit. d) („orice alte activități”) este o clauză deschisă, care extinde nelimitat sfera acțiunilor posibile.

În logica cerințelor de claritate și determinare a normei, o astfel de formulare devine un „port legal” pentru aproape orice cheltuială justificată generic ca fiind „de promovare”.

Riscul nu este teoretic: în administrație, unde controlul se face adesea pe justificări formale, o

---

¹ Inițiatori - Dumitrescu Cristina-Gabriella; Peiu Petrișor-Gabriel; Plăeșu Laurențiu; Enache Mihai-Adrian; Lovin Ramona; Radu Fabian-Cristian; Simion George-Nicolae

formulare fără limite funcționează ca o invitație la supraîntindere instituțională.

3. Critica de fundamentare: Expunerea de motive este puternic politizată și nu conține evaluări de impact economic/social/bugetar

Expunerea de motive introduce afirmații politice și evaluative (inclusiv mențiuni despre „forțe extremiste distructive” și despre rolul SUA „sub conducerea președintelui Donald Trump”), care nu sunt necesare pentru fundamentarea unei norme interne cu obiect cultural/educațional și pot compromite neutralitatea instituțională a implementării.

Dintr-o perspectivă de guvernanță, asta mută proiectul din zona „marcării unui moment aniversar” în zona potențial conflictuală a mesajului politic, crescând riscul de polarizare socială și contestare publică.

Mai grav, expunerea de motive nu include impactul socioeconomic, impactul financiar asupra bugetului general consolidat și măsurile de implementare, deși Legea nr. 24/2000 cere ca instrumentul de motivare să includă explicit aceste secțiuni, inclusiv impactul financiar pe termen scurt și pe 5 ani.

În lipsa acestora, adoptarea proiectului se bazează pe o „narațiune” și nu pe o evaluare minimă a costurilor, beneficiilor și riscurilor.

Un exemplu simplu de lacună: se afirmă „promovarea cooperării economice și a investițiilor americane în România”, dar proiectul nu introduce niciun instrument juridic economic (facilități, scheme, programe, proceduri), deci obiectivul economic rămâne, juridic vorbind, un slogan fără mecanism.

4. Critici bugetare și de legalitate financiară: proiectul poate genera cheltuieli publice fără să stabilească sursa de finanțare și fără fișă financiară

Proiectul obligă autoritățile centrale și locale să „organizeze sau sprijine material și logistic” evenimentele.

În practică, această formulare poate genera cheltuieli (personal, logistică, contracte de servicii, materiale, spații, transport, cazare, promovare).

Constituția prevede explicit că „nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”.

Chiar dacă proiectul nu spune „se alocă X lei”, el creează premise de cheltuieli, iar lipsa unei formulări restrictive („în limita creditelor bugetare aprobate”) crește riscul de presiune bugetară și de cheltuieli oportuniste.

În plus, Legea nr. 500/2002 impune întocmirea fișei financiare atunci când se propun măsuri/acte normative a căror aplicare atrage majorarea cheltuielilor sau micșorarea veniturilor.

Fișa trebuie să includă efectele asupra bugetului general consolidat și măsurile de acoperire, iar pentru propuneri legislative Guvernul transmite fișa în termen de 45 de zile de la solicitarea Camerei competente.

Documentele analizate nu conțin o asemenea cuantificare, ceea ce înseamnă că legiuitorul este pus să voteze „în orb” asupra unei norme ce poate genera costuri reale.

Riscul economic imediat este de tip „costuri mici, dar multiplicat”: fiecare instituție poate cheltui „puțin” (un eveniment, o campanie, o conferință), dar la nivel agregat (central + local) rezultă o sumă semnificativă, fără control unitar, fără indicatori și fără o analiză cost-beneficiu.

Riscul secundar este „costul de oportunitate”: chiar dacă se cheltuie din bugete existente, resursele sunt deturnate de la alte nevoi publice (educație, sănătate, infrastructură locală), ceea ce poate produce tensiuni sociale în comunități.

5. Critici de organizare administrativă: lipsa unui mecanism de coordonare produce fragmentare, duplicare și ineficiență

Proiectul nu desemnează nicio autoritate coordonatoare, nu stabilește un calendar, nu impune un plan anual, nu stabilește criteriile de selecție a evenimentelor și nici indicatori de rezultat.

În practică, fără coordonare, instituțiile vor face fie acțiuni redundante (aceleași conferințe replicate), fie acțiuni incoerente, fie vor „bifa” formal marcarea anului tematic prin activități cu valoare publică scăzută.

Exemplu de efect previzibil: în lipsa unei arhitecturi de implementare, „sprijinul logistic” poate fi acordat preferențial unor organizații cu acces mai bun la autorități (ONG-uri, fundații, asociații, operatori culturali), nu neapărat celor cu cel mai bun proiect.

Asta creează risc de captură instituțională și de distribuție netransparentă a resurselor, cu efecte sociale (percepție de favoritism, conflict între actori culturali locali) și economice (alocare ineficientă a banului public).

6. Critici privind condițiile de muncă și impactul social asupra personalului din instituții publice

Obligația de a organiza/sprijini evenimente se traduce în muncă administrativă suplimentară (pregătire, achiziții, comunicare, logistică), adesea în afara programului normal, mai ales în perioade cu evenimente.

În lipsa bugetării și planificării, există riscul ca implementarea să se facă prin suprasarcină pe personal existent, cu efecte sociale clasice: creșterea stresului ocupațional, demotivare, creșterea conflictelor de muncă, scăderea calității serviciilor publice de bază (pentru că timpul managerial se mută spre „evenimente”, nu spre serviciile curente).

În mod particular, dacă instituțiile locale sunt „împinse” să organizeze evenimente pentru a demonstra conformare, se poate ajunge la situații în care presiunea politică locală să genereze prioritizări nejustificate și tensiuni între aparatul de specialitate și conducerea politică.

7. Critici privind SRR/SRTV: atingerea autonomiei editoriale și crearea unui mecanism opac „la cerere” pentru timp de emisie

Art. 2 alin. (3) obligă Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune să „rezerv[e] la cerere în limita a 1% din timpul de emisie materialelor realizate” cu ocazia anului tematic.

Problema centrală este dublă: proiectul nu definește cine formulează cererea (autorități? organizații? orice persoană?), ce înseamnă „materiale realizate”, cine le realizează, cine le validează editorial și cine suportă costurile de producție/difuzare.

Acest tip de obligație trebuie analizat în raport cu garanțiile legale ale independenței editoriale.

Legea nr. 41/1994 prevede că autonomia și independența editorială sunt garantate, iar programele sunt ocrotite de ingerințe ale autorităților publice și de influențele partidelor, formațiunilor, inclusiv sindicale, organismelor comerciale sau grupurilor de presiune.

Un mecanism „la cerere” neclar poate funcționa exact ca o poartă de intrare pentru presiuni (de tip „difuzează acest material că e Anul X”), ceea ce pune salariații redacțiilor într-o poziție vulnerabilă.

Există și un risc economic intern pentru SRR/SRTV: dacă „materialele” trebuie produse (nu doar difuzate), asta implică resurse de producție, editare, verificare, echipe tehnice.

Legea nu precizează finanțarea, iar în practică rezultatul poate fi deturnarea resurselor interne de la alte producții, fie contractarea externă de servicii de producție, cu risc de achiziții/contractări „pe repede înainte” și costuri mai mari.

8. Critici de egalitate, proporționalitate și coerență a politicii publice: selecția unui stat străin ca „an național tematic” fără criterii creează precedent și arbitrar

Proiectul creează un precedent: orice majoritate viitoare poate institui, prin lege, „anul” dedicat unui stat, unei figuri politice, unei doctrine sau unei orientări geopolitice.

În lipsa unor criterii, apare riscul de arbitrar și de competiție politică simbolică, cu efecte sociale de polarizare.

Chiar dacă nu este, formal, o discriminare în sensul art. 16 din Constituție, este o problemă de coerență a politicilor publice: de ce acest stat și nu altul, de ce prin lege și nu printr-un program cultural guvernamental, de ce cu obligații pentru administrație și servicii publice media?

În acest cadru, Expunerea de motive amplifică problema, pentru că include formulări care ancorează simbolistica în dispută politică internă și în preferințe geopolitice exprimate în termeni absoluți.

Asta poate transforma un proiect cultural într-un instrument de mesaje interne, ceea ce crește riscul de reacții sociale adverse și de contestare publică.

9. Riscuri economice și sociale agregate, în cazul adoptării în forma actuală

Riscul economic principal este crearea unei baze normative pentru cheltuieli dispersate, dificil de urmărit și de evaluat, în absența fișei financiare și a unei analize de impact, contrar exigențelor constituționale și ale legii finanțelor publice.

Riscul secundar este „rent-seeking-ul”: când norma e vagă și obiectivele sunt greu măsurabile, crește atractivitatea pentru proiecte cu valoare publică redusă, dar cu costuri reale și cu beneficii private.

Riscul social principal este încărcarea suplimentară a aparatului administrativ și a serviciilor publice media cu sarcini nebugetate și potențial contestate politic, ceea ce poate alimenta conflict de muncă, demotivare și scăderea calității serviciilor publice. Un risc social colateral este polarizarea: dacă „Anul...” este perceput ca un vehicul politic și nu ca un demers cultural, poate produce reacții identitare și contestări, inclusiv în spațiul mediatic.

10. „Beneficiarii ascunși”: cine ar putea beneficia indirect (categorii plauzibile), în lipsa unui cadru transparent

Nu se pot identifica legitim „beneficiari ascunși” nominali doar din cele două documente, fără date de implementare, contracte, bugete, solicitări de difuzare sau decizii administrative.

Totuși, se pot descrie, obiectiv, **categorii de actori** care, în mod tipic, beneficiază economic sau instituțional din legi cu formulări largi de tip „organizare/sprijin logistic” și din obligații de comunicare publică.

În plan economic, beneficiari indirecti probabili sunt operatorii de servicii pentru evenimente (logistică, sonorizare, scenotehnică, închiriere de săli), agențiile de PR și comunicare, furnizorii de producție media (filmare, montaj, grafică), tipografiile și furnizorii de materiale promoționale, precum și industria de ospitalitate (transport, cazare, catering) atunci când evenimentele includ delegații sau invitații.

În plan instituțional, pot beneficia organizații (ONG-uri, fundații, asociații, think tank-uri, instituții culturale) care au capacitatea de a propune rapid proiecte și de a obține „sprijin” de la autorități, mai ales în lipsa unor criterii competitive clare.

În plan mediatic, un potențial beneficiar indirect este orice actor care obține expunere prin „materialele realizate” difuzate de SRR/SRTV, dacă procedura „la cerere” rămâne nedefinită. Aici riscul major nu este doar economic, ci de guvernanta: norma poate fi folosită pentru a crea un canal privilegiat de acces la timp de emisie, tensionând autonomia editorială protejată legal.

Exemplul tipic de „beneficiar ascuns” în sens funcțional (nu personal) este următorul: o autoritate locală decide că, pentru a „marca anul”, trebuie o campanie publică și un eveniment; în lipsa unui cadru, poate selecta rapid un furnizor „de casă” pentru logistică/promovare, justificând cheltuiala prin lit. d) („orice alte activități”) și prin obiectivele generale ale legii.

Asta nu dovedește o ilegalitate, dar descrie exact mecanismul prin care formulările vagi cresc riscul de alocare ineficientă și de favoritism.

Epilog: propunere legislativă combătută de ideologia ... AUR

Dacă textul de lege ar fi fost propus de orice alt partid (nu AUR), ce reacție ar fi fost de așteptat din partea AUR?

AUR, în logica unui program politic suveranist-naționalist, ar fi predispus să privească critic o lege care „dedică” un an întreg unui stat străin, mai ales dacă expunerea publică a proiectului este percepută ca excesiv de laudativă sau ca import de narațiune geopolitică.

Chiar dacă AUR poate susține, punctual, componenta de securitate a parteneriatelor, cadrul simbolic („Anul SUA”) poate fi atacat ca fiind o formă de „subordonare culturală” sau de „diplomație festivistă” care nu aduce beneficii directe românilor.

Mai mult, AUR ar putea exploata critic două elemente: caracterul vag al obligațiilor administrative (care poate fi prezentat ca încă o porțiță pentru cheltuieli discreționare) și obligația impusă SRR/SRTV (care poate fi prezentată ca politizare a media publice sau ca încercare de a impune o linie editorială). În mod paradoxal, deși discursurile suveraniste sunt adesea critice față de „ingerințe externe”, aici critica poate lua și forma unei apărări a autonomiei editoriale interne: „nu prin lege se dă timp de antenă”.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

pentru instituirea anului 2026 - Anul Statelor Unite ale Americii în România

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Articolul 1

Se instituie anul 2026 ca Anul Statelor Unite ale Americii în România.

Articolul 2

(1) Cu prilejul sărbătoririi Anului Statelor Unite ale Americii în România se organizează evenimente menite să consolideze relația strategică româno-americană și să reafirme angajamentul României față de valorile lumii libere, libertatea de exprimare și democrația autentică.

(2) În vederea îndeplinirii obiectivelor propuse autoritățile administrației publice centrale și locale organizează sau sprijină material ori logistic organizarea și desfășurarea de:

- a) conferințe și dezbateri publice;
- b) evenimente culturale, academice și educaționale dedicate istoriei și valorilor americane;
- c) acțiuni de diplomatie publică și comunicare româno-americană;
- d) orice alte activități de promovare a cooperării româno-americane și a valorilor democratice.

(3) Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune vor rezerva la cerere în limita a 1% din timpul de emisie materialelor realizate cu ocazia Anului Statelor Unite ale Americii în România.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Președintele Senatului

Președintele Camerei Deputaților

EXPUNERE DE MOTIVE

În 2026, Statele Unite ale Americii celebrează 250 de ani de la semnarea Declarației de Independență, evenimentul istoric care a determinat nașterea națiunii americane. Pe 4 iulie 1776, în cadrul lucrărilor celui de-al doilea congres continental, desfășurate într-o sală din Philadelphia, reprezentanții celor 13 colonii britanice din America de Nord au aprobat o declarație prin care și-au proclamat suveranitatea și independența față de Imperiul Britanic. Declarația de Independență este un document epocal, iar anul 1776 este un an de referință pentru atât Statele Unite, cât și pentru întreaga lume.

Într-un context geopolitic din ce în ce mai complicat și instabil, inițiatorii de mai jos, a căror opțiune pro-atlantistă este una fără echivoc, consideră că susținerea fermă a parteneriatului strategic cu cea mai puternică națiune a lumii este crucială. În acest sens, este înaintată prezenta inițiativă legislativă, prin care este propusă celebrarea, în spațiul românesc, a celor 250 de ani de independență a SUA, sub forma „Anului Americii în România”.

Potrivit inițiatorilor, România trebuie să fie parte activă a acestui moment de importanță istorică și să transmită un mesaj clar de respect și prietenie față de națiunea americană și poporul american. Relația țării noastre cu Statele Unite nu este doar una strategică, ci una esențială pentru garantarea securității și menținerea pluralismului politic, a libertății de opinie și a suveranității naționale, fapt pentru care revigorarea și întărirea parteneriatului strategic cu SUA sunt esențiale.

Inițiatorii consideră că declararea anului 2026 drept „Anul Americii în România” va permite:

- consolidarea relației strategice româno-americane;
- organizarea de evenimente culturale, educaționale și academice dedicate istoriei și valorilor americane;
- promovarea cooperării economice și a investițiilor americane în România;
- reafirmarea angajamentului României față de lumea liberă, libertatea de exprimare și democrația autentică;
- întărirea legăturilor dintre societățile română și americană.

Anul acesta, Statele Unite marchează un sfert de mileniu de existență ca națiune construită pe valori fundamentale precum libertatea, suveranitatea, credința, democrația și libertatea de expresie – valori care au influențat decisiv evoluția lumii moderne și care rămân esențiale pentru viitorul Europei și al României, dar care astăzi se află sub un asediu continuu din partea unor forțe extremiste distructive.

Sub conducerea președintelui Donald Trump, SUA joacă un rol determinant în arhitectura globală de securitate și libertate, iar influența americană este decisivă atât pe scena internațională, cât și în relația cu Uniunea Europeană.

Inițiatorii susțin 2026 drept un an al libertății, suveranității și alianțelor bazate pe valori reale. Astfel, este imperativ ca relația României cu Statele Unite ale Americii să fie una clară, onestă și puternică, în interesul național al României. Astfel, marcarea aniversării a 250 de ani de independență americană este nu doar necesară, cât și de o uriașă însemnătate în evoluția relației bilaterale, cât și a consolidării cooperării cu partenerul strategic fundamental al țării noastre.

Din motivele expuse mai sus, vă solicităm adoptarea prezentei propuneri legislative intitulate **„Lege pentru instituirea anului 2026 - Anul Statelor Unite ale Americii în România”**.

INIȚIATORI:

Petrișor-Gabriel PEIU

Cristina-Gabriela DUMITRESCU

Laurențiu PLĂEȘU

